

MEMO

Datum : 3 april 2020
Van : Wethouder Porskamp
Aan : Leden van de raad
Onderwerp : Vitelco Leather BV / HPT, motie

In de raadsvergadering van 17 december 2019 is door de fractie van OOG een motie ingediend over het bedrijf Vitelco/HPT. De motie is unaniem aangenomen door de raad. Tijdens de vergadering is aan u toegezegd dat de raad eind het eerste kwartaal middels een memo nader zou worden geïnformeerd. Hierbij doe ik u de toegezegde memo toekomen.

In het memo wordt een antwoord gegeven op de drie punten in de motie:

- 1) Concreet te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor verplaatsing van het bedrijf en de raad hier uiterlijk maart 2020 verslag van te doen;
- 2) Een technisch middel als E-noses te gebruiken of in ieder geval de mogelijkheden hiervan te onderzoeken, zodat precies kan worden gemeten hoeveel geuroverlast er gedurende een langere periode door de buurtbewoners wordt ervaren, en;
- 3) Daarnaast concreet te handhaven bij situaties van overlast en over de uitvoering van de motie nadrukkelijk in gesprek te blijven met de buurtbewoners.

Onderzoek mogelijkheden verplaatsing

Bestuurlijk overleg

Op 15 januari 2020 is er een bestuurlijk overleg geweest bij Vitelco/HPT. Tijdens dit overleg is er gesproken over de lopende vergunningprocedures en over een mogelijke verplaatsing van het bedrijf. De heer De Bie, directeur bij Vitelco, gaf tijdens het gesprek aan dat een verplaatsing van het bedrijf wat hen betreft niet aan de orde is. Het bedrijf wil namelijk investeren in het treffen van extra geurmaatregelen, waarvoor de procedure loopt. De heer De Bie wilde, ondanks mijn verzoek, geen bedrag noemen voor een eventuele verplaatsing. Volgens hem zou een bedrag 'een eigen leven gaan leiden'.

Reeds tijdens een bestuurlijk overleg in het voorjaar van 2019 heb ik met de heer De Bie gesproken over mogelijke verplaatsing. Destijds heb ik, onder voorbehoud van instemming van het college van B&W en de gemeenteraad, een bod gedaan van € 3.500.000,-. Daar werd afwijzend op gereageerd en zonder een concreet bedrag te noemen liet de heer De Bie weten dat het gat tussen aanbod en vraag vele miljoenen euro's is. Zoals eerder al geschreven richt het bedrijf zich volledig op het nemen van maatregelen en daarin te investeren. Dit om de geuroverlast te beperken. Wat het bedrijf betreft is bedrijfsverplaatsing totaal niet aan de orde.

Inschatting verplaatsingskosten

Om uw gemeenteraad toch een beeld te kunnen schetsen van de kosten voor een bedrijfsverplaatsing hebben we extern informatie ingewonnen. In eerste instantie wilden we een bedrijf, gespecialiseerd in het opzetten van leerlooierijen, vragen om de kosten specifiek voor ons uit te zoeken. Echter een offerte van ca. € 27.000 (excl. btw) was ons te gortig. Wij hebben daarom een inschatting gemaakt op basis van ingewonnen informatie en eigen kennis.

De inschatting geeft wat mij betreft een goed inzicht aan welk bedrag u moet denken wil het bedrijf worden verplaatst. Uit de gewonnen informatie blijkt dat nieuwbouw van alleen de leerlooierij (Vitelco) ca. € 7.000.000,- zal gaan kosten. Grondaankoop zit daar nog niet in verwerkt. Ook de kosten voor het bedrijf HPT en de afwaterzuivering zijn geen onderdeel van het genoemde bedrag. Om het gehele bedrijf (Vitelco/HPT) in haar huidige omvang te verplaatsen naar een nieuwe locatie is de inschatting dat de totale kosten tussen de € 10.000.000,- en € 15.000.000,- zullen bedragen.

Bedrijfsverplaatsing provincie

Zoals eerder aangegeven heeft de provincie in het voorjaar van 2018 in een ambtelijk onderhoud aangegeven geen mogelijkheden te zien om een financiële bijdrage te leveren aan een bedrijfsverplaatsing. Immers is er onder andere sprake van de mogelijkheid tot een vergunbare situatie op de huidige locatie van het bedrijf.

Inmiddels is het zo dat de provinciale subsidieregeling die bestond voor een bijdrage aan bedrijfsverplaatsingen niet meer bestaat. Indien het bedrijf verdwijnt en we naar een andere functie gaan komen we wellicht in aanmerking voor de subsidie Steengoed Benutten. In beginsel geldt daarvoor een maximale bijdrage van € 500.000,-.

E-noses om geuroverlast te meten

Een e-nose wordt steeds vaker gebruikt op locaties waar het onbekend is door welk bedrijf de geurhinder wordt veroorzaakt. Daarnaast kan registratie van geur door de e-nose worden gekoppeld aan de mate van klachten op dat moment. Een e-nose is niet ontworpen om specifieke stoffen te detecteren. De e-nose geeft dan ook geen duidelijkheid op de vraag of het bedrijf in overtreding is. Daarvoor moeten nog steeds emissiemetingen worden uitgevoerd. Een direct voordeel is dat een bedrijf een ongewenste emissie snel detecteert en maatregelen kan nemen om (geur)overlast in de omgeving te voorkomen. Het resultaat is daarmee mogelijk een betere relatie met de directe omgeving.

In het geval van Vitelco/HPT is inmiddels uit aanvullend geuronderzoek duidelijk geworden welke geurbronnen de meeste overlast veroorzaken. Door het opleggen van aanvullende geurmaatregelen verwachten wij dat de mate van geuroverlast substantieel zal verminderen.

Reeds begin 2017 is ook al onderzoek gedaan naar de vraag of de e-nose kan bijdragen aan het in beeld brengen van de geurhinder bij Vitelco/HPT. Zoals hierboven al is aangegeven kan met de e-nose niet worden bepaald hoe groot de mate van geuroverlast is. Ook kan met de e-nose niet worden bepaald op het bedrijf in overtreding is. Onder het vorige college is bepaald dat de hoogte van de kosten (ca. € 50.000 excl. btw) niet opwegen tegen de eventuele voordelen die een e-nose oplevert.

Inmiddels heeft dit college reeds een besluit genomen inzake maatwerkvoorschriften geur. Het ontwerpbesluit maatwerkvoorschriften geur d.d. 3 maart 2020 ligt ter inzage. Waar een e-nose hooguit zorgt voor inzichten gaan de maatwerkvoorschriften daadwerkelijk bijdragen aan vermindering van de geurhinder.

Conclusie

Het plaatsen van een e-nose levert op dit moment geen meerwaarde. De maatwerkvoorschriften geur leveren een daadwerkelijke bijdrage aan de vermindering van de geurhinder.

Handhaving bij klachten

In de memo van 29 januari 2020 wordt aangegeven hoe er wordt omgegaan met klachten vanuit de omgeving. Graag verwijs ik naar die betreffende memo. Aanvullend hierop wordt nog het volgende opgemerkt. In de onderliggende vergunningen (2001/2002/2015) zijn geen concrete geurmaatregelen opgelegd die op dit moment niet worden nageleefd. Handhaven op het aspect geurhinder is dus op dit moment niet aan de orde. Weliswaar staat er in de vergunning van 2001/2002 een aarden wal ter beperking van geurhinder maar een handhavingsverzoek daartoe hebben wij terecht afgewezen, zo heeft de Raad van State geoordeeld. Een aarden wal is volgens de huidige stand der techniek geen geurmaatregel die redelijkerwijs van het bedrijf verlangd kan en mag worden. Een aarden wal levert (nagenoeg) geen geurreductie op.

Uit nader onderzoek is gebleken is dat het bedrijf op dit moment niet voldoet aan het Gelders Geurbeleid. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het maatwerkbesluit geur dat vanaf 12 maart 2020 ter inzage ligt. In eerste instantie stond daarvoor ook een inloopmiddag/-avond gepland. Tijdens deze bijeenkomst zouden individuele buurtbewoners dan antwoorden kunnen krijgen op vragen die zij hebben ten aanzien van de maatwerkvoorschriften geur en/of vragen over het indienen van een zienswijze. Door het coronavirus is deze bijeenkomst geannuleerd. Vervolgens is middels de Elna/Groenlose Gids geïnformeerd dat inwoners konden bellen en e-mailen met Wim Halfman om zo alsnog antwoord te krijgen op hun vragen. Inmiddels is het zo dat meerdere buurtbewoners reeds gebruik hebben gemaakt van deze mogelijkheid.

Daarnaast is op de website van de gemeente een pagina ingericht waarop alle relevante informatie van Vitelco/HPT is te vinden, zo ook het ontwerpmaatwerkbesluit geur. Zodra het maatwerkbesluit onherroepelijk is en de geurmaatregelen zijn getroffen, heeft de toezichthouder duidelijke voorschriften waarop hij kan controleren ten aanzien van geurhinder.

Overig

Gesprek GGD

Zoals u bekend is heeft er een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de GGD. Aan het begin van het gesprek gaf de GGD aan onafhankelijk en objectief te zijn. De GGD was content met de door het college ingestoken weg. Ten opzichte van het advies van de GGD (uit 2017 en reeds in uw bezit) wordt door ons een strengere geurnorm gehanteerd (richtwaarde) dan de norm die door de GGD aanvaardbaar wordt geacht (grenswaarde). De GGD was positief over de aanvullende geurmaatregelen, waardoor de grenswaarde op alle woningen wordt gehaald en de richtwaarde wordt benaderd. Hiermee voldoet Vitelco/HPT aan het Gelders Geurbeleid en staat voor het aspect geur niets vergunningverlening/maatwerk nog in de weg.

Naar aanleiding van ons gesprek heeft de GGD besloten dat zij geen gesprek nodig achten met buurtbewoners en de gemeente rondom het thema volksgezondheid. Zoals hierboven al aangegeven leggen we strengere voorwaarden op dan de normen die door de GGD aanvaardbaar worden geacht. De GGD gaf tot slot aan dat ze haar standpunt ook zal overbrengen naar de buurtbewoner die zich tot hen heeft gewend.

Communicatie buurt

Door het coronavirus hebben we de fysieke inloopmiddag/-avond rondom de maatwerkvoorschriften geur moeten schrappen. Het geboden alternatief (telefonisch contact en/of e-mail contact) is inmiddels door diverse buurtbewoners gebruikt.

Als college van B&W hebben wij de wens liggen om met een delegatie van de buurt een informeel gesprek te voeren. Om los van de formele stappen eens een goed gesprek met elkaar te voeren. In het college is dit uitgebreid besproken en namens het college zal naast mijn persoon ook wethouder Frank (RO) aansluiten bij het gesprek. Door het coronavirus is een fysieke bijeenkomst voorlopig niet mogelijk. Wij beraden ons op een alternatief en zullen dit uiteraard voorleggen aan de delegatie van de buurt.

Met vriendelijke groet,

Bart Porskamp